

суттєву шкоду елементам життєдіяльності як окремої людини, так і групи осіб, спільності людей.

У вузькому сенсі допомога є професійне, організоване сприяння у перетворенні проблемної життєвої ситуації з метою максимально повного задоволення інтересів потребуючого суб'єкта. Правова допомога, являючись різновидом допомоги як такої, містить в собі всі притаманні їй ознаки. Це дозволяє зробити висновок, що правова допомога є різновидом допомоги особистості.

Література

1. Кашковский В. С. Юридическая помощь как правовая категория и социально-правовое явление: Автореф. дис. ... канд. юрид. наук. – Тамбов, 2009. – 24 с.

2. Панченко В. Ю. Юридическая помощь личности: Общеуниверситетский аспект: автореф. дис. на соискание науч. Степени канд. Юрид. Наук: спец. 12.00.01 / В. Ю. Панченко – Красноярск, 2004. – 28 с.

Ключові слова: правова допомога, допомога особистості, суб'єкт правової допомоги, сучасна держава.

Ключевые слова: правова помощь, помощь личности, субъект правовой помощи, современное государство.

Keywords: legal aid, personal assistance, subject of legal aid, modern state.

Кобак Марина Василівна

*Миколаївський окружний адміністративний суд
начальник відділу*

*Чорноморський національний університет імені Петра Могили
старший викладач, кандидат юридичних наук*

ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ СПРАВЛЯННЯ СУДОВОГО ЗБОРУ ПРИ ВИРІШЕННІ СУДОМ ЗАЯВ, ПОВ'ЯЗАНИХ ІЗ ВИКОНАННЯМ СУДОВИХ РІШЕНЬ В АДМІНІСТРАТИВНИХ СПРАВАХ

У Кодексі адміністративного судочинства України (далі – КАСУ) міститься розділ IV «Процесуальні питання, пов'язані з виконанням судових рішень в адміністративних справах». Стаття 383 регулює

визнання протиправними рішень, дій чи бездіяльності, вчинених суб'єктом владних повноважень – відповідачем на виконання рішення суду. У цій статті зазначено, що особа-позивач, на користь якої ухвалено рішення суду, має право подати до суду першої інстанції заяву про визнання протиправними рішень, дій чи бездіяльності, вчинених суб'єктом владних повноважень – відповідачем на виконання такого рішення суду, або порушення прав позивача, підтверджених таким рішенням суду (далі – заява). Також визначені вимоги до такої заяви, терміни її подання, порядок розгляду [1].

Однією з обов'язкових вимог до заяви є документ про сплату судового збору, крім випадків, коли його не належить сплачувати.

Правові засади справляння судового збору, платники, об'єкти та розміри ставок судового збору, порядок сплати, звільнення від сплати та повернення встановлюються законом України «Про судовий збір» (далі – закон) [2].

Ставка судового збору для подання заяви законом не передбачена. У КАСУ також з цього приводу нічого не зазначено. Отже, виникає така ситуація: суди зобов'язані розглянути заяву лише в тому випадку, коли вона відповідає усім законодавчим вимогам, а у разі невідповідності, така заява ухвалою повертається заявнику. Однак, невідомо як розраховувати ставку судового збору. Слід зазначити, що до об'єктів, за які судовий збір не справляється, така заява не належить.

Судова практика з цього приводу різна. Іноді судді повертають заяви через їх невідповідність вимогам КАСУ [3]. Вказують на те, що обов'язок сплати судового збору за подання відповідної заяви до суду встановлено як процесуальним законодавством, так і законом. І навпаки, у разі сплати судового збору розглядають заяву та зазначають про можливість його повернення, оскільки закон не передбачає як ставки судового збору, так і обов'язку його сплати [4]. Існують ухвали, коли вказується, що за подання такої заяви ставка судового збору становить у 2021 році 681 грн. – 0,3 розміру прожиткового мінімуму для працездатних осіб [5]. Мабуть, що в даному випадку суддя мислить по аналогії зі ставкою за подання заяви про забезпечення

позову або доказів, адже за їх розгляд законом встановлено ставку у 2021 році саме 681грн.

У судових рішеннях Верховного Суду [3,6] зазначається лише про обов'язок сплати судового збору за подання заяви. Однак, розмір його не визначається.

Аналіз вказаних правових актів та судових рішень дозволяє зробити такі висновки. На даний час законодавцем у КАСУ визначено обов'язок при поданні заяви сплачувати судовий збір. Спеціальним законом не визначено його розмір та взагалі таку заяву як об'єкт справляння судового збору. В той же час таку заяву не визначено як об'єкт, за який не справляється судовий збір.

Слід надати таку пропозицію. З урахуванням того, що:

1) у разі задоволення такої заяви настають ті ж самі наслідки, що і при постановленні судами окремої ухвали. Тобто, можна сказати, що це аналог окремої ухвали, але на іншій стадії – стадії виконання судового рішення;

2) за постановлення окремої ухвали під час розгляду справи судовий збір не сплачується,

отже, і за подання розглянутої нами заяви судовий збір сплачувати не належить. Необхідно лише зі ст. 383 КАСУ виключити пункт 9 частини 2, де вказано, що у заяві необхідно зазначати документ про сплату судового збору, крім випадків, коли його не належить сплачувати за подання відповідної заяви.

Таке уточнення в ст. 383 виправить розбіжності між законодавчими актами, які регулюють ці правовідносини.

Також є неточності в законі щодо сплати судового збору за подання в адміністративних справах заяви про зміну чи встановлення способу, порядку і строку виконання судового рішення.

Законом у статті 3 частині 2 визначено об'єкти, за які судовий збір не справляється. До них, серед інших, належить заява про зміну чи встановлення способу, порядку і строку виконання судового рішення.

В той же час у ст. 4 закону, де вказуються розміри ставок судового збору за подання документів та вчинення дій до адміністративного суду, вищезазначена заява присутня. За її подання встановлено судо-

вий збір – 0,3 розміру прожиткового мінімуму для працездатних осіб (681 грн. у 2021 році). Слід закцентувати увагу на тому, що за подання такої заяви до місцевого загального суду та господарського суду ставки судового збору не встановлені. Тобто, лише за подання такої заяви саме до адміністративного суду слід сплачувати судовий збір.

Зміст статті 3 закону суперечить змісту статті 4 закону в окреслених питаннях. Також ст. 378 КАСУ «Відстрочення і розстрочення виконання, зміна чи встановлення способу і порядку виконання судового рішення» не містить вказівки на обов'язковість подання доказів сплати судового збору для її розгляду.

Судова практика з цього питання також різна. Виявлені випадки залишення такої заяви без руху для оплати судового збору за її подання [7] та стягнення судового збору за результатами розгляду заяви про відстрочення виконання судового рішення [8]. Впевнена, що іноді розгляд таких заяв відбувається і без сплати судового збору, однак із доступних джерел це неможливо підтвердити.

Вважаю, що виключення зі ст. 4 закону припису щодо ставки судового збору за подання до адміністративного суду заяви про зміну чи встановлення способу, порядку і строку виконання судового рішення удосконалить законодавство, яке регулює сплату судового збору.

Чітке встановлення об'єктів, ставок судового збору сприяє розвитку єдиного повсякденного та професійного тлумачення законодавчих норм, і, відповідно, єдиного підходу у правозастосуванні вказаних статей КАСУ та закону.

Література

1. Кодекс адміністративного судочинства України: Закон України від 06.07.2005 р. № **2747-IV**. *Законодавство України*: база даних / Верхов. Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2747-15#Text> (дата звернення 03.08.2021).

2. Про судовий збір: Закон України від 08.07.2011 р. № 3674-VI. *Законодавство України*: база даних / Верхов. Рада України. Дата оновлення: 27.04.2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3674-17#Text> (дата звернення 03.08.2021)

3. Постанова Верховного Суду від 26 червня 2020 р., судова справа № 0240/2226/18-а. *Єдиний державний реєстр судових рішень*. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/90029778> (дата звернення 01.08.2021).

4. Окрема ухвала Миколаївського окружного адміністративного суду від 2 липня 2021 р., судова справа № 400/4541/20. *Єдиний державний реєстр судових рішень*. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/98044890> (дата звернення 01.08.2021).

5. Ухвала Херсонського окружного адміністративного суду від 29 липня 2021 р., судова справа № 540/581/20. *Єдиний державний реєстр судових рішень*. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/98638270> (дата звернення 01.08.2021).

6. Постанова Верховного Суду від 27 червня 2019 р., судова справа № 807/220/18. *Єдиний державний реєстр судових рішень*. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/82707151> (дата звернення 01.08.2021).

7. Ухвала Кіровоградського окружного адміністративного суду від 29 липня 2021 р., судова справа № 340/4078/20. *Єдиний державний реєстр судових рішень*. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/98675101> (дата звернення 01.08.2021).

8. Ухвала Івано-Франківського окружного адміністративного суду від 8 липня 2021 р., судова справа № 300/1517/20. *Єдиний державний реєстр судових рішень*. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/98213500> (дата звернення 31.07.2021).

Ключові слова: виконання судових рішень, адміністративні справи, ставка судового збору, об'єкт справляння судового збору.

Ключевые слова: исполнение судебных решений, административные дела, ставка судебного сбора, объект оплаты судебного сбора.

Key words: execution of court decisions, administrative cases, court fee rate, object of court fee collection.

Бурдіна Тетяна Валентинівна

Національний університет «Львівська політехніка»,

юридичне відділення

ВСП «Технологічний фаховий коледж,

викладач I категорії

МІЖНАРОДНІ СТАНДАРТИ ЗАКОННИХ ІНТЕРЕСІВ НЕПОВНОЛІТНІХ ОСІБ, ЗАСУДЖЕНИХ ДО ПОЗБАВЛЕННЯ ВОЛІ

У Кримінально-виконавчому кодексі України (надалі – КВК України) як завдання кримінально-виконавчого законодавства України закріплено визначення, зокрема, правового статусу засуджених,